Άμεση Αρχιεπισκοπική Περιφέρεια
Γραφείο Παιδείας
Ετήσιο Επιμορφωτικό Σεμινάριο

Διγλωσσία & Διδασκαλία της Ελληνικής στην Τάξη & στο Διαδίκτυο

Ελένη Σκούρτου
skourtou@rhodes.aegean.gr
http://www.rhodes.aegean.gr/pde/personel/skourtou.asp

Νέα Υόρκη
3 Νοεμβρίου 2009

Το «ΒΗΜΑ» 9 Νοεμβρίου 2008

Σήμερα διαμορφώνουμε τους σύγχρονους
Έλληνες πολίτες της Ευρώπης, πολίτες του κόσμου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

Με τις καινοτόμες δράσεις του Υπουργείου Παιδείας:

- Προωθούμε την **ανθρωποκεντρική εκπαίδευση** με προγράμματα για την ένταξη ατόμων με αναπηρία κα. τη στήριξη κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων, όπως οι πρόσφυγες, οι παλιννοστούντες ομογενείς, οι μετανάστες κ.ά.
- Καλλιεργούμε την **περιβαλλοντική συνείδηση**, με νέα βιοκλιματικά, οικολογικά σχολικά κτίρια, με πιλοτικά προγράμματα ανακύκλωσης και Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε όλη τη χώρα.
- Στοχεύουμε στην **ψηφιακή σύγκλιση**, με δράσεις που παρέχουν ισότητα στην πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες, με εφαρμογές τηλε-εκπαίδευσης, εκπαιδευτικά λογισμικά και δωρεάν υπολογιστές.
- Ενισχύουμε την **πολυγλωσσία** για τους μαθητές μας, την **ελληνοφωνία** για τους ομογενείς και την **ελληνομάθεια** για τους σύγχρονους φιλέλληνες.
- Συνδέουμε την **παιδεία** με τον **πολιτισμό** και τον **αθλητισμό**.

Διαμορφώνουμε τον Έλληνα πολίτη της Ευρώπης, πολίτη του κόσμου.

ΕΛΛΑΔΑ 2008

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Τα ζητήματα που μας απασχολούν

- Πολυγλωσσία
- Διγλωσσία
- Διδασκαλία δεύτερης γλώσσας
- Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας
- Αξιοποίηση της πρώτης γλώσσας
- Το διαδίκτυο ως εργαλείο και ως περιβάλλον εκμάθησης γλώσσας

Γλώσσες

- Όταν μιλάμε για πολυγλωσσία / διγλωσσία, μιλάμε για γλώσσες που χρησιμοποιούνται και για τις μεταξύ τους σχέσεις.

Πρώτη, Δεύτερη Γλώσσα

- Όταν μιλάμε για πολυγλωσσία / διγλωσσία (πρέπει να) έχουμε μία αντίληψη τι είναι μία πρώτη, μία δεύτερη (τρίτη κλπ.) γλώσσα, μία ξένη γλώσσα.
- Όταν μιλάμε για πολυγλωσσία / διγλωσσία, δεν μιλάμε για ξένες γλώσσες.

Ξένη Γλώσσα

- Οι ξένες γλώσσες επιλέγονται γιατί φέρουν μία 'υπόσχεση' μελλοντικής διγλωσσία, μπορούν να διδαχθούν με βάση τη διγλωσσία, αλλά δεν αποτελούν συστατικό μέρος της διγλωσσίας, επειδή δεν χρησιμοποιούνται.

Η Πολυγλωσσία / διγλωσσία στην κοινωνία & στο σχολείο

- Υπάρχει ως στατιστικό δεδομένο
- Πώς αντιμετωπίζεται όμως;
  - Γλώσσες ως πρόβλημα
  - Γλώσσες ως δικαίωμα
  - Γλώσσες ως κοινωνικός πόρος social resource (Ruiz 1984)

Οι γλώσσες ως δικαίωμα: το παράδειγμα της Ρόδου

- Στη Ρόδο έχουμε καταγράψει 26 μητρικές γλώσσες εκτός της Ελληνικής
- Στο σχολείο διδάσκονται 4 από αυτές ως ξένες γλώσσες (Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ιταλική)
- Οι μαθητές / ομιλητές τους διδάσκονται αυτές τις γλώσσες ως να ήταν ξένες και στο επίπεδο γλωσσομάθειας που προβλέπεται, όχι στο πραγματικό.

Διεθνές Σχολείο Ρόδου
400 παιδιά διδάσκονται το απόγευμα 11 μητρικές γλώσσες

- Σουηδικά
- Γερμανικά
- Φιλανδικά
- Ολλανδικά
- Νορβηγικά
- Δανικά

- Αγγλικά
- Γαλλικά
- Ιταλικά
- Ισπανικά
- Σερβικά

Διγλωσσία & Μάθηση

- Όταν μιλάμε για μάθηση σε συνθήκες πολυγλωσσίας / διγλωσσίας, (πρέπει να) έχουμε μία συγκεκριμένη άποψη για
  - την **αλληλεξάρτηση** των γλωσσών (Cummins 2003)
  - τη **μεταφορά γνώσης** από μία γλώσσα στην άλλη,
  - την **ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης**,
  - την **κατασκευή νοήματος** (Bruner 2004,

Η ‘αόρατη’ διγλωσσία

Οι γλώσσες των μαθητών μας:

- Απούσες στη Διδασκαλία
- Παρούσες στη Μάθηση

Γ = Γλώσσα, Ε = Έννοια, Π = Περιεχόμενο

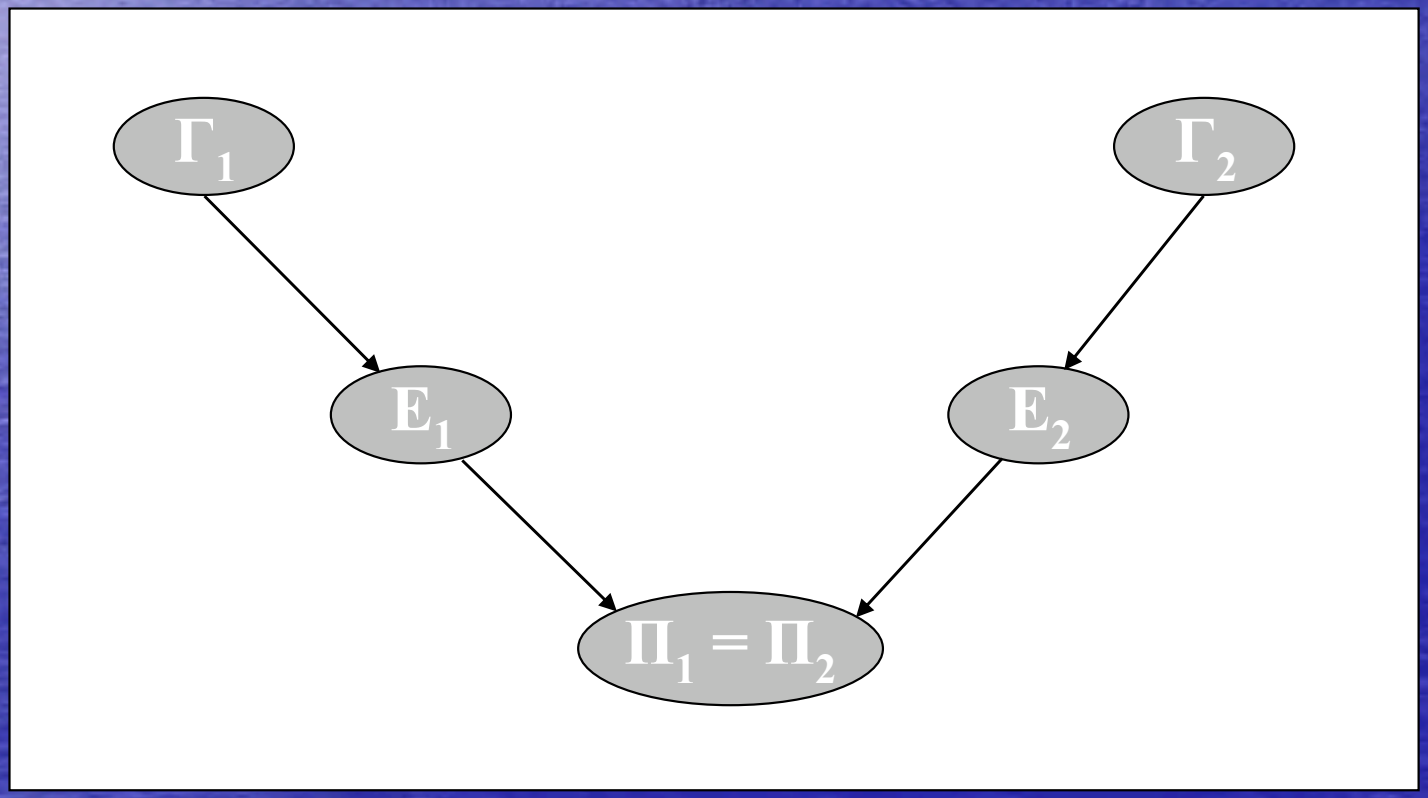

Ανησυχίες Γονέων & Εκπαιδευτικών

- Ποια γλώσσα πρέπει να μιλούν οι γονείς με τα παιδιά στο σπίτι;
- Πότε πρέπει να αρχίσουμε με τη δεύτερη γλώσσα (αν μπορούμε να διαλέξουμε);
- Σε ποια γλώσσα να εισαχθεί πρώτα στη γραφή ένα δίγλωσσο παιδί;
- Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε την πρώτη γλώσσα στην εκμάθηση της Ελληνικής;
- Σε ποια τάξη να τοποθετήσουμε ένα παιδί που μας έρχεται αργότερα (όχι πριν την Α' δημοτικού, στη μέση μίας σχολικής χρονιάς)
- …

Διδασκαλία της Ελληνικής

- Ένα Παράδειγμα από το διαδίκτυο:
- Λόγου Χάρη http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/mps/logos1/

(ιδέα / σχεδιασμός: Βασιλεία Καζούλλη)

Σας ευχαριστώ

ΕΣ

Άμεση Αρχιεπισκοπική Περιφέρεια
Γραφείο Παιδείας
Ετήσιο Επιμορφωτικό Σεμινάριο

Διγλωσσία & Διδασκαλία της Ελληνικής στην Τάξη & στο Διαδίκτυο

Ελένη Σκούρτου
skourtou@rhodes.aegean.gr
http://www.rhodes.aegean.gr/pde/personel/skourtou.asp

Νέα Υόρκη
3 Νοεμβρίου 2009

Το «ΒΗΜΑ» 9 Νοεμβρίου 2008

Σήμερα διαμορφώνουμε τους σύγχρονους
Έλληνες πολίτες της Ευρώπης, πολίτες του κόσμου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

Με τις καινοτόμες δράσεις του Υπουργείου Παιδείας:

- Προωθούμε την **ανθρωποκεντρική εκπαίδευση** με προγράμματα για την ένταξη ατόμων με αναπηρία κα. τη στήριξη κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων, όπως οι πρόσφυγες, οι παλιννοστούντες ομογενείς, οι μετανάστες κ.ά.
- Καλλιεργούμε την **περιβαλλοντική συνείδηση**, με νέα βιοκλιματικά, οικολογικά σχολικά κτίρια, με πιλοτικά προγράμματα ανακύκλωσης και Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε όλη τη χώρα.
- Στοχεύουμε στην **ψηφιακή σύγκλιση**, με δράσεις που παρέχουν ισότητα στην πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες, με εφαρμογές τηλε-εκπαίδευσης, εκπαιδευτικά λογισμικά και δωρεάν υπολογιστές.
- Ενισχύουμε την **πολυγλωσσία** για τους μαθητές μας, την **ελληνοφωνία** για τους ομογενείς και την **ελληνομάθεια** για τους σύγχρονους φιλέλληνες.
- Συνδέουμε την **παιδεία** με τον **πολιτισμό** και τον **αθλητισμό**.

Διαμορφώνουμε τον Έλληνα πολίτη της Ευρώπης, πολίτη του κόσμου.

ΕΛΛΑΔΑ 2008

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Τα ζητήματα που μας απασχολούν

- Πολυγλωσσία
- Διγλωσσία
- Διδασκαλία δεύτερης γλώσσας
- Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας
- Αξιοποίηση της πρώτης γλώσσας
- Το διαδίκτυο ως εργαλείο και ως περιβάλλον εκμάθησης γλώσσας

Γλώσσες

- Όταν μιλάμε για πολυγλωσσία / διγλωσσία, μιλάμε για γλώσσες που χρησιμοποιούνται και για τις μεταξύ τους σχέσεις.

Πρώτη, Δεύτερη Γλώσσα

- Όταν μιλάμε για πολυγλωσσία / διγλωσσία (πρέπει να) έχουμε μία αντίληψη τι είναι μία πρώτη, μία δεύτερη (τρίτη κλπ.) γλώσσα, μία ξένη γλώσσα.
- Όταν μιλάμε για πολυγλωσσία / διγλωσσία, δεν μιλάμε για ξένες γλώσσες.

Ξένη Γλώσσα

- Οι ξένες γλώσσες επιλέγονται γιατί φέρουν μία 'υπόσχεση' μελλοντικής διγλωσσία, μπορούν να διδαχθούν με βάση τη διγλωσσία, αλλά δεν αποτελούν συστατικό μέρος της διγλωσσίας, επειδή δεν χρησιμοποιούνται.

Η Πολυγλωσσία / διγλωσσία στην κοινωνία & στο σχολείο

- Υπάρχει ως στατιστικό δεδομένο
- Πώς αντιμετωπίζεται όμως;
  - Γλώσσες ως πρόβλημα
  - Γλώσσες ως δικαίωμα
  - Γλώσσες ως κοινωνικός πόρος social resource (Ruiz 1984)

Οι γλώσσες ως δικαίωμα: το παράδειγμα της Ρόδου

- Στη Ρόδο έχουμε καταγράψει 26 μητρικές γλώσσες εκτός της Ελληνικής
- Στο σχολείο διδάσκονται 4 από αυτές ως ξένες γλώσσες (Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ιταλική)
- Οι μαθητές / ομιλητές τους διδάσκονται αυτές τις γλώσσες ως να ήταν ξένες και στο επίπεδο γλωσσομάθειας που προβλέπεται, όχι στο πραγματικό.

Διεθνές Σχολείο Ρόδου
400 παιδιά διδάσκονται το απόγευμα 11 μητρικές γλώσσες

- Σουηδικά
- Γερμανικά
- Φιλανδικά
- Ολλανδικά
- Νορβηγικά
- Δανικά

- Αγγλικά
- Γαλλικά
- Ιταλικά
- Ισπανικά
- Σερβικά

Διγλωσσία & Μάθηση

- Όταν μιλάμε για μάθηση σε συνθήκες πολυγλωσσίας / διγλωσσίας, (πρέπει να) έχουμε μία συγκεκριμένη άποψη για
  - την **αλληλεξάρτηση** των γλωσσών (Cummins 2003)
  - τη **μεταφορά γνώσης** από μία γλώσσα στην άλλη,
  - την **ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης**,
  - την **κατασκευή νοήματος** (Bruner 2004,

Η ‘αόρατη’ διγλωσσία

Οι γλώσσες των μαθητών μας:

- Απούσες στη Διδασκαλία
- Παρούσες στη Μάθηση

Γ = Γλώσσα, Ε = Έννοια, Π = Περιεχόμενο

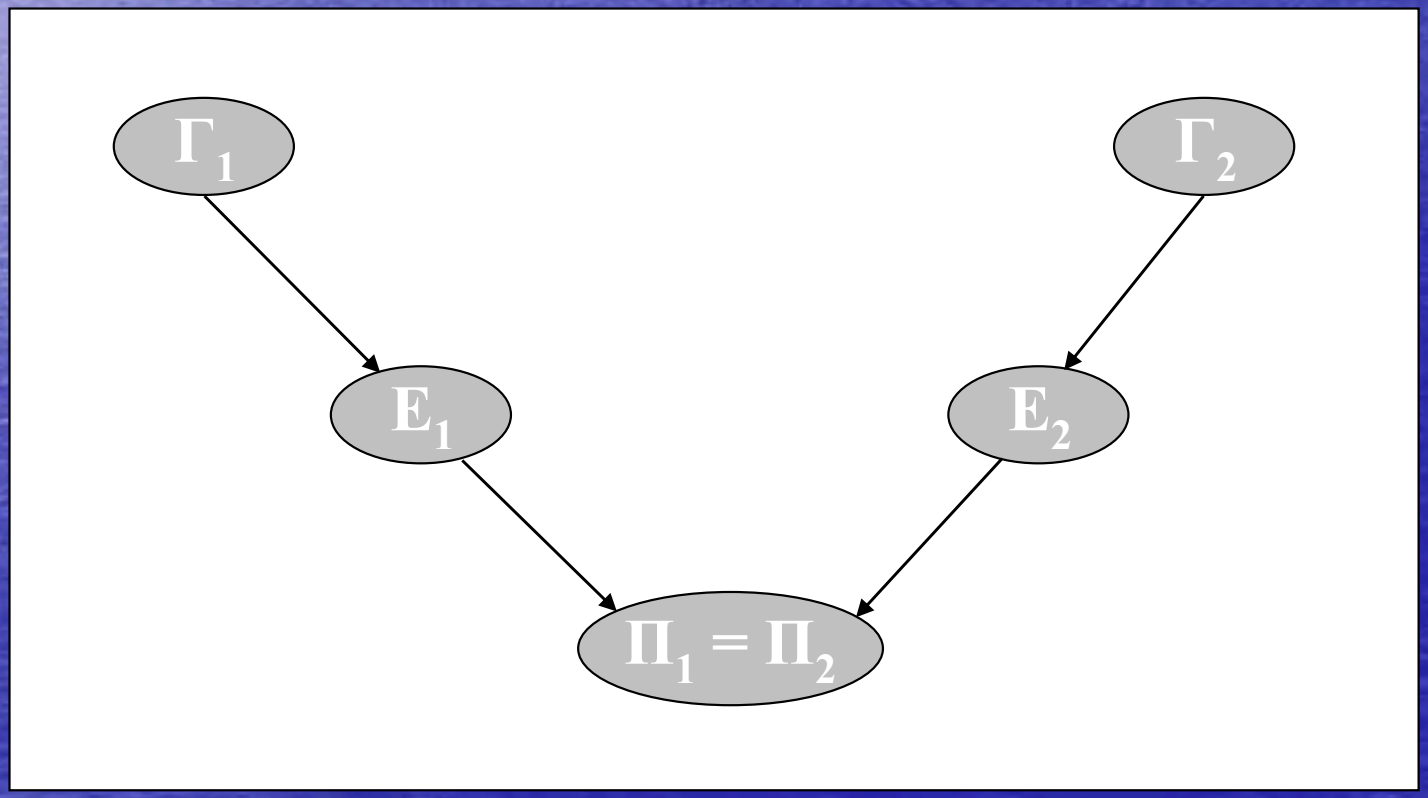

Ανησυχίες Γονέων & Εκπαιδευτικών

- Ποια γλώσσα πρέπει να μιλούν οι γονείς με τα παιδιά στο σπίτι;
- Πότε πρέπει να αρχίσουμε με τη δεύτερη γλώσσα (αν μπορούμε να διαλέξουμε);
- Σε ποια γλώσσα να εισαχθεί πρώτα στη γραφή ένα δίγλωσσο παιδί;
- Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε την πρώτη γλώσσα στην εκμάθηση της Ελληνικής;
- Σε ποια τάξη να τοποθετήσουμε ένα παιδί που μας έρχεται αργότερα (όχι πριν την Α' δημοτικού, στη μέση μίας σχολικής χρονιάς)
- …

Διδασκαλία της Ελληνικής

- Ένα Παράδειγμα από το διαδίκτυο:
- Λόγου Χάρη http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/mps/logos1/

(ιδέα / σχεδιασμός: Βασιλεία Καζούλλη)

Σας ευχαριστώ

ΕΣ